

نظرسنجی بدون اعمال شاقه

چگونه باحیثیت یک علم مهم بازی کنیم

مهرو و ماهر

روزنامه نگار

شخصاً نمی دانستم که می شود از چهره آدم‌ها، از حالات صورت‌شان و از پشت شیشه دودی ماشین درحال حرکت حالات درونی‌شان را فهمید و بعد هم ادعا کرد که نظرسنجی شده است و بعدتر هم احتمالاً سیاستی را بر آن بنا کرد. نه اینکه فقط من ندانم، حتماً آنهایی هم که دسترسی بر آتش افکارسنجی و نظرسنجی و... دارند بعد از شنیدن این خبر که کسی می تواند با دیدن صورت آدم‌ها از پشت شیشه دودی ماشین هر زمان و هر لحظه‌ای نظرسنجی کند، صورت‌شان حالتی را به خود گرفته است که بشود نظرسنجی کرد. به هرحال فعلی که آن را در دانشگاه تدریس می کنند و موسسات معتبر و بزرگی در سراسر ایران وجود دارند که کارویژه اصلی‌شان همین نظرسنجی کردن است، آنقدرها ساده و پیش پا افتاده نیست که بشود با نگاهی گذرا به صورت و چهره و بدون هیچ تحلیل و حرکت خاصی آن را انجام داد و ادعا کرد که نظرسنجی شده است. گالوپ، ایپسوس، ایسیپا، مرکز تحقیقات صداوسیما و... همه اسامی نهادهایی است که امر افکارسنجی و نظرسنجی را در دنیا و البته داخل ایران انجام می دهند، افکار سنجی‌هایی که نتایج آن مقدمه اعمال و تصویب یک‌سری سیاست‌ها است و یا زندگی روزمره مردم ارتباط مستقیم دارد.

مانند حفظ منافع ملی، حفظ امنیت داخلی و جلوگیری از دسترسی دشمنان به مسائل کشور نتایج نظرسنجی به صورت مجرمانه باقی می ماند و به صورت عمومی قابلیت انتشار ندارد به‌عنوان مثال تاکنون آمار دقیق و رسمی در مورد اعتیاد دانش‌آموزان و دانشجویان در دست نیست. باید توجه داشته باشیم انجام نظرسنجی با توجه به میزان حساسیت موضوع و جامعه آماری متفاوت است اما به صورت کلی هر نظرسنجی مستلزم رعایت ملزومات و پیش شرط‌هایی است که در صورت عدم‌تحقق آنها، نظرسنجی فاقد اعتبار و ارزش لازم خواهد بود.

نحوه نظرسنجی

هم اکنون موسسات نظر سنجی داخلی و خارجی سه روش عمده مصاحبه حضوری، مصاحبه تلفنی و پیمایش اینترنتی را به کار می‌برند که این روش‌ها نیز براساس موضوع نظرسنجی و نوع منطقه متفاوت است. به‌عنوان مثال در کشورهای درحال توسعه استفاده از شیوه مصاحبه حضوری و در کشورهای توسعه‌یافته از روش مصاحبه تلفنی و اینترنتی استفاده می‌شود. در ایران نیز در مناسبت‌های مختلف برای استفاده از مشارکت عمومی نظرسنجی‌ها به صورت مصاحبه حضوری یا اینترنتی از سوی موسسات تحقیقاتی و صدا و سیما انجام می‌شود و نظر افشار مختلف مردم در مورد یک برنامه را منعکس می‌کنند اما به نظرمی‌رسد استفاده از نظرسنجی اینترنتی چندان قابل اعتماد نیست و برنامه‌سازان و برگزار کنندگان این نوع نظرسنجی‌ها می‌توانند نظر مخاطبان را آن گونه که می‌ایلند به تصویر بیاورند. درباره نظرسنجی باید درمورد گروه سنی مخاطبان، توزیع جغرافیایی، تعادل جنسیتی و چند آیتم دیگر رعایت شود و حتی در برخی از نظرسنجی‌ها مانند نظرسنجی‌های انتخاباتی تعداد مخاطبان نیز قابل اهمیت است، بنابراین نظرسنجی‌ها با توجه به موضوع و درجه گستردگی با هم متفاوت هستند.

جامعه

در این گزارش شرایط لازم و عمومی انجام نظرسنجی و روش کار برخی موسسات نظرسنجی داخلی و خارجی ارائه می‌شود.

مرکز ایسیپا

مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسیپا)، یکی از مراکز وابسته به جهاد دانشگاهی است که ۱۸ه سال پیش فعالیت خود را در کشور آغاز کرده و این مرکز طراحی و اجرای فعالیت‌های پژوهشی و نظرسنجی را با تاکید بر به کارگیری معیارهای دقیق علمی و فنی، رعایت و حفظ موضع بی طرفی در قبال مسائل و موضوعات مورد بررسی قرار می‌دهد. در این مرکز ۴۵ نفر از پژوهشگران و محققان برجسته کشور با همکاری پنج‌هزار دانشجو در زمینه تحقیقات اجتماعی فعالیت دارند که معاونت اجرایی نیز مشتمل بر گروه‌های نمونه‌گیری، پرسشگری، آموزش و داده‌پردازی است. نظرسنجی‌های این مرکز به دو دسته خویش‌فرمایی و کارفرمایی تقسیم می‌شود که در همه حوزه‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، ورزشی و اقتصادی در سطوح مختلف محلی، منطقه‌ای و ملی انجام می‌شود.

مرکز تحقیقات صدا و سیما

مرکز تحقیقات صداوسیما به‌عنوان بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین مرکز پژوهشی سازمان صدا و سیما در سال ۱۳۶۸ راه‌اندازی شد و ماموریت اصلی آن مطالعه، پژوهش و سنجش در زمینه‌های مورد نیاز صداوسیما با استفاده از روش‌های علمی به‌منظور سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، برنامه‌سازی، نظارت و ارتقای کیفی برنامه‌های رسانه ملی در چارچوب اصول و سیاست‌های سازمان صداوسیما و هماهنگی، ارزیابی و سازماندهی پژوهش‌های سازمان براساس نظام جامع پژوهش‌های رسانه‌ای است. نظرسنجی‌های این مرکز به صورت تلفنی و اینترنتی صورت می‌گیرد.

رفاه اجتماعی

جذب ۵/۱۳ میلیارد تومان تسهیلات اشتغالزایی مددجویان

داریوش بیات‌نژاد، مدیرکل بهزیستی استان تهران درخصوص اعتبارات اشتغالزایی مددجویان سازمان بهزیستی گفت: «در سال ۹۷ از سهم تسهیلات اشتغالزایی مددجویان بهزیستی که ۲۳ میلیارد تومان بود و بانک مرکزی به بانک‌های عامل اعلام کرده بود، بیش از ۱۵ میلیارد تومان را بانک‌های عامل پذیرفتند و به ما اعلام کردند. از این اعتبار نیز توانستیم ۱۳/۵ میلیارد تومان را جذب کنیم و یک‌هزار و ۲۹۰ نفر از افراد واجد شرایط دریافت تسهیلات اشتغالزایی را در حوزه‌های معلولان، زنان سرپرست خانوار و مددجویان دیگر به بانک معرفی کردیم.» بیات‌نژاد با اشاره به سخنان مدیرکل امور بانوان استانداری تهران مبنی بر اینکه ۳۳ میلیارد تومان تسهیلات مختص مددجویان به استان تهران اختصاص پیدا کرده اما تاکنون

تنها چهارمیلیارد تومان از آن جذب شده است، تصریح کرد: «خانم شارق‌ی بدون اطلاع از تسهیلات و اشتغال مددجویان صحبت‌هایی را مطرح کردند که غیرحرفه‌ای، ناصواب و به‌دور از آگاهی بود، چرا که تسهیلات اشتغالزایی ۲۳ میلیارد تومان بود که در نهایت ۱۵ هم میلیارد تومان مصوب ۱۳/۵ میلیارد تومان جذب شده است. همچنین عنوان شده بهزیستی در برخی موارد برای جذب کتیم و یک‌هزار و ۲۹۰ نفر از افراد واجد شرایط در حالی که دستگاه‌های دولتی موظفند در چارچوب قوانین و مقررات عمل کنند و زمانی وام اشتغال به مددجویان اختصاص بپدای کند که توانمندی و حرفه آنها محرز شده باشد و مدرک نیز داشته باشند که این موضوع مربوط به بهزیستی نیست، بلکه قوانین و مقررات این گونه است.»

سه‌شنبه ۷ خرداد ۱۳۹۸ شماره ۲۷۷۶

صاحب امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی - **مدیر مسئول:** محمد امین ایمانچانی **قائم مقام:** علی خضریان - **سر دبیر:** مسعود فروغی - **مدیر هنری:** امید بهزادی **مدیر بازرگانی:** فرهاد جمال‌وندی - **مدیر چاپ و توزیع:** احمد شیرازیان **دفتر مدیر مسئول:** ۰۱۲-۶۶۴۸۰۱۲ - **تحریریه:** ۰۱۸۲-۶۶۷۱۰۱۸۰ - **فکس:** ۰۵۱-۶۶۷۱۰۱۸۰-۶۶۷۲۰۴۷ - **روابط عمومی:** ۰۴۹۹-۶۶۷۲۰۴۹۹ - **سازمان آگهی‌ها:** ۰۴۱۰۸-۶۶۳۴۸۰۴۱۰ **چاپ:** سازمان چاپ دانشگاه آزاد اسلامی - **توزیع فرهیختگان:** ۰۱۲-۶۶۳۴۸۰۱۲ - **نشانی:** خیابان حافظ، بعد از پل دوم حافظ، رویه‌روی ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

در حاشیه

در سال ۹۷ چند دختر و پسر متولد شدند؟

سیف‌الله ابوترابی، سخنگوی سازمان ثبت‌احوال گفت: «در سال ۹۷ بیش از یک‌میلیون و ۳۶۶ هزار و ۵۱۹ واقعه ولادت رخ داده است که از این تعداد ۷۰۴ هزار و ۶۷ نوزاد پسر و ۶۶۲ هزار و ۴۵۲ نوزاد دختر بودند. نسبت جنسیت در ولادت به ازای هر ۱۰۶/۳ پسر ۱۰۰ دختر و نسبت ولادت ثبت‌شده برای ساکنان شهرها ۷۷ درصد بود.» سخنگوی سازمان ثبت‌احوال با اشاره به آمارهای فوتی‌های ثبت‌شده در کشور در سال ۹۷ گفت: «۲۷۷ هزار و ۲۴۵ مورد فوتی در سال ۹۷ ثبت شد که از این تعداد ۲۱۱ هزار و ۵۱۸ مورد مرد و ۱۶۵ هزار و ۶۷۵ مورد زن زن بودند. نسبت جنسیت حاصل از ثبت رویداد وفات نیز ۱۲۷ فوت مرد در مقابل ۱۰۰ فوت زن بود، همچنین نسبت فوت ثبت شده برای ساکنان شهرها ۷۲/۸ درصد بود.»

دستورالعمل «کنترل سارقان سابقه‌دار»

سردار محسن حسن خانی، رئیس پلیس آگاهی ناجا از ابلاغ دستورالعمل کنترل سارقان سابقه‌دار به زودی خبر داد و گفت: «در این طرح وظایف مختص پلیس‌های مختلف از سطح کلانتری تا پلیس‌های تخصصی پیش‌بینی شده است. در این طرح وظایف مختص برای هر پلیس تخصصی پیش‌بینی شده و از سطح کلانتری‌ها تا تمام پلیس‌های تخصصی ابلاغ خواهد شد. بحث کنترل سارقان سابقه‌دار هم اکنون در حوزه پلیس آگاهی اجرا می‌شود اما با ابلاغ این دستورالعمل، این طرح مشترک بین پلیس و سایر رده‌هایی که مرتبط با پلیس هستند نیز رقم خواهد خورد.»

اعلام اتوبوس‌ها و خودروهای حمل زباله دودزا

محسن پورسیدآقای، معاون حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران از شهروندان خواست تا نسبت به معرفی خودروهای آلاینده به شهرداری تهران کمک کرده‌ودر صورت مشاهده آلایندگی اتوبوس‌ها و خودروهای حمل زباله با سامانه ۱۳۷ و ۱۸۸۸ تماس گرفته و پلاک خودروی مربوطه را اعلام کنند. متأسفانه عمر خودروهای حمل زباله معاونت خدمات شهری بیش از حد مجاز است و به همین دلیل سبب شده است این خودروها هر چند ماه یک‌بار نیاز به معاینه مجدد داشته باشند. از زمان اجرای طرح «کاهش» در سراسر شهر تهران پیگیر وضعیت آلایندگی ناوگان خودروی شهرداری تهران به خصوص در حوزه اتوبوس‌ها و خودروهای حمل زباله بودیم، چرا که هم اتوبوس‌ها و هم خودروهای حمل زباله نسبت به سایر ناوگان خودرویی در سطح شهر بیشتر ترده می‌کنند. همچنین هفته گذشته معاون مالی و اداری شهرداری تهران به تمامی واحدها اعلام کرده پرداخت صورت‌وضعیت پیمانکاران خدمات شهری تنها منوط به داشتن معاینه فنی خودروهاست و کنترل در زمینه داشتن معاینه فنی ناوگان افزایش می‌یابد؛ چرا که شهرداری تهران در اجرای طرح «کاهش» جدی است.»

غربالگری ۹۸ درصدی «تیر وئید» نوزادان

شهین یاراحدی، رئیس اداره بیماری‌های غدد و متابولیسم وزارت بهداشت در مورد وضعیت شیوع بیماری تیروئید در کشور گفت: «از سال ۸۲، برنامه‌های غربالگری تیروئید نوزادان آغاز شد و خوشبختانه در حال حاضر این برنامه به پوشش ۹۸ درصدی رسیده است. با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته میزان موارد شدید در کشور بسیار کم شده اما مواردی از ابتلای خفیف به این بیماری هنوز وجود دارد که کمبود ید در خاک و مصرف نمک‌های غیراستاندارد و نحوه نادرست مصرف نمک از جمله علل بروز این بیماری به شمار می‌رود. با بررسی‌هایی که روی دفع ید در ادارای مادران باردار انجام شد مشخص شد مادران باردار معمولاً از ید کمی استفاده می‌کنند و به همین دلیل وزارت بهداشت تصمیم گرفت مولتی‌ویتامین‌های یددار و همچنین فولیک‌اسید را به صورت رایگان از طریق خانه‌های بهداشت به مادران ارائه دهد.»

خرداد، افزایش حقوق‌های دانشجومعلم‌ان

علی الهیار ترکمن، معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش گفت: «پیرو اطلاعیه قبلی این معاونت که از طریق پورتال اطلاع‌رسانی وزارت آموزش و پرورش به دانشجومعلم‌ان اطلاع‌رسانی شد، با پیگیری‌های انجام شده از سوی وزیر آموزش و پرورش و نظر مساعد سازمان اداری و استخدامی کشور بند ۷ مصوبه افزایش حقوق سال جاری در خصوص دانشجومعلم‌ان اعمال می‌شود. به علت اینکه مبلغ افزایش اعمال شده حقوق این افراد به رقم چهارمیلیون و ۴۰۰ هزار ریال نرسیده است، بنابراین مابه‌التفاوت آن تحت عنوان «تفاوت‌بند ی» تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۹۸، به حقوق آنان اضافه خواهد شد.» به گفته وی، اقدام لازم برای اصلاح نگرش حقوق دانشجومعلم‌ان در سامانه آغاز شده و احکام اصلاح‌شده حقوقی آنها مطابق با بند ۷ تصویب‌نامه افزایش حقوق سال جاری در خردادماه اعمال خواهد شد.

واکنش محیط‌زیست به کم شدن پسماند

فاطمه اکبرپور، رئیس اداره محیط‌انسانی محیط‌زیست استان تهران در واکنش به سخنان مدیرعامل سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران که از کاهش هزارتنی میانگین تولید پسماند در ۹ ماهه پایانی سال ۹۷ نسبت به سال قبل خبر داده بود و این بالا رفتن قیمت ارز و افزایش قیمت کالاهارا دلیل این مساله عنوان کرده بود، گفت: «مشخص نیست منظور این مدیر شهرداری از کاهش هزارتنی پسماند مربوط به ۹ ماهه گذشته، یک هفته یا یک روز در هفته است. شاید عدد هزارتن کاهش در ۹ ماه عدد آتیجان قابل توجهی نباشد اما هزارتن در ماه یا در روز بسیار قابل توجه است. اعلام چنین خبری نیازمند مستندات است و با یک کار آماری و اجمالی و مقایسه آن با میزان مشابه سال گذشته قابل احصاست. اگر بخواهیم براساس این فرضیات صحبت کنیم، می‌توانیم این ادعا را هم داشته باشیم که چون گرانی وجود دارد، مردم به سمت کالاهای بی کیفیت و ارزان قیمت رفته‌اند و چون این کالاهای بی کیفیت هستند سریع‌تر به عرصه پسماند وارد می‌شود.»